

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1984-1985

23 MFI 1985

**WETSONTWERP
betreffende het onderwijs**

AMENDEMENTEN

Nr. 3 VAN DE HEER VANHORENBEEK

Art. 18 tot 55.

Deze artikelen weglaten.

VERANTWOORDING

De materies, behandeld in hoofdstuk IV, hebben betrekking op de interne organisatie van de universiteiten. Behalve het weddestatuut, behoren de beschikkingen in dit hoofdstuk niet tot de bevoegdheid van het nationale parlement, zodat een bevoegdheidsconflict onvermijdelijk is.

Op 27 november 1984 werd door de Vlaamse Raad immers een decreet goedgekeurd tot wijziging van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat.

Hoewel de Raad van State — ondanks ernstige bezwaren — vaag bleef in haar adviesformulering, oordeelde zij toch dat de interne organisatie van de universiteiten tot de bevoegdheden van de gemeenschappen behoort.

Vermits dit ontwerp over dezelfde materie handelt, is artikel 59bis, § 2, 2°, van de Grondwet hier eveneens van toepassing.

Vandaar het voorstel om hoofdstuk IV volledig uit dit ontwerp te schrappen en hieromtrent een nieuwe, doch duidelijke stellingname van de Raad van State te vragen.

En vermits alle Vlaamse partijen zich duidelijk hebben uitgesproken voor de communautarisering van de onderwijsmaterie, kan dit hoofdstuk dan als een afzonderlijk decreet aan de goedkeuring van de Vlaamse Raad worden voorgelegd.

L. VANHORENBEEK.

Nr. 4 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 1, 3, 4 en 6.

In deze artikelen, evenals in het opschrift van het hoofdstuk I, na de woorden « wetenschappelijk personeel » telkens de woorden « en van/op het administratief en technisch personeel » invoegen.

VERANTWOORDING

De uitsluiting van het administratief en technisch personeel van de vrije universiteiten uit deze regeling is onverantwoord. Er is geen enkele reden om dat

Zie:

1211 (1984-1985):

- Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- Nr. 2: Amendementen.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1984-1985

23 MAI 1985

**PROJET DE LOI
concernant l'enseignement**

AMENDEMENTS

N° 3 DE M. VANHORENBEEK

Art. 18 à 55.

Supprimer ces articles.

JUSTIFICATION

Les matières traitées au chapitre IV concernent l'organisation interne des universités. Hormis celles relatives au statut pécuniaire, les dispositions de ce chapitre ne relèvent pas de la compétence du Parlement national; un conflit de compétences paraît dès lors inévitable.

Le 27 novembre 1984, le Conseil flamand a en effet adopté un décret modifiant la loi du 28 avril 1953 sur l'organisation de l'enseignement universitaire par l'Etat.

Bien que le Conseil d'Etat ait formulé son avis en termes vagues (en dépit de sérieuses objections), il a néanmoins estimé que l'organisation interne des universités relève de la compétence des Communautés.

Le présent projet ayant trait à la même matière, l'article 59bis, § 2, 2°, de la Constitution est également d'application.

C'est pourquoi nous proposons de supprimer entièrement le chapitre IV du présent projet et de demander au Conseil d'Etat de prendre clairement position à ce sujet dans un nouvel avis.

Et puisque tous les partis flamands ont clairement exprimé leur volonté de communautariser l'enseignement, ce chapitre pourra ensuite être soumis au Conseil flamand sous la forme d'un projet de décret.

N° 4 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 1, 3, 4 et 6

Dans ces articles, ainsi que dans l'intitulé du chapitre Ier, insérer les mots « et du/au personnel administratif et technique » après les mots « personnel scientifique ».

JUSTIFICATION

Il n'est pas juste que le personnel administratif et technique des universités libres soit exclu de la présente réglementation. Il n'y a aucune raison de ne pas accorder

Voir:

1211 (1984-1985):

- N° 1: Projet transmis par le Sénat.
- N° 2: Amendements.

wat kan voor het wetenschappelijk personeel niet te voorzien voor het administratief en technisch personeel. Dit amendement streeft ernaar dezelfde maatregelen te treffen voor de vrije universiteiten als deze genomen voor het A.T.P. van de U.I.A en het L.U.C.

Nr. 5 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 8bis (nieuw).

Een artikel 8bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 8bis. — De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de toepassing van dit hoofdstuk uitbreiden tot het administratief en technisch personeel van de vrije universitaire instellingen ».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt dat, zodra de budgettaire toestand het toelaat, deze categorieën van personeelsleden eveneens van een voordeliger statuut zouden kunnen genieten.

Nr. 6 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 18.

A. — In hoofddeorde :

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

De inwendige organisatie van de Rijksuniversiteiten valt onder de bevoegdheid van de gemeenschappen. In de Vlaamse Raad is immers reeds een decreet aangenomen waarbij in het RUCa de bestaande faculteit wetenschappen opgesplitst werd in twee van mekaar onafhankelijke faculteiten.

Naar aanleiding van dit decreet stelde de Raad van State dat zulks van intern organisatorische aard is en niet behoort tot de aangelegenheden welke krachtens artikel 59bis, § 2, 2°, van de Grondwet aan de nationale wetgever zijn voorbehouden.

Artikel 18 betreft het toekennen aan de raden van beheer van de Rijksuniversiteiten van de bevoegdheid om organen voor onderwijs en onderzoek op te richten. Zoals de splitsing van de faculteiten, behoort dit tot de bevoegdheid van de gemeenschapsraden.

B. — In bijkomende orde :

In het eerste lid, op de tiende regel, de woorden « voor de organisatie van het onderwijs en het onderzoek » vervangen door de woorden « voor het onderzoek in de aangelegenheden die tot de nationale bevoegdheid behoren ».

Nr. 7 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 22.

1) In § 1, de woorden « de geassocieerde hoogleraren » en de woorden « en de geassocieerde docenten » weglaten.

VERANTWOORDING

Daar het niet meer nodig is titularis te zijn van een minimumopdracht van 5 uur om benoemd te worden als hoogleraar of docent, is het overbodig in de toekomst de geassocieerde hoogleraren en geassocieerde docenten te voorzien.

De budgettaire implicatie is nihil, want er is geen verschil tussen beide categorieën.

2) Een § 1bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« § 1bis. — De voorheen als dusdanig benoemde geassocieerde hoogleraren en geassocieerde docenten worden respectievelijk hoogleraren en docenten ».

VERANTWOORDING

Dit amendement is een logisch gevolg van ons vorig amendement op § 1.

3) A. — In hoofddeorde :

Het derde lid van § 5 weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van het amendement op § 1.

au personnel administratif et technique des universités libres ce qu'on peut accorder à leur personnel scientifique. Le présent amendement vise à étendre aux universités libres les mesures prises pour le personnel administratif et technique de l'U.I.A. et du L.U.C.

Nº 5 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 8bis (nouveau).

Insérer un article 8bis (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 8bis. — Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, étendre l'application du présent chapitre au personnel administratif et technique des institutions universitaires libres. »

JUSTIFICATION

Le but du présent amendement est que ces catégories du personnel puissent elles aussi bénéficier d'un statut plus avantageux dès que la situation budgétaire le permettra.

Nº 6 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 18.

A. — En ordre principal :

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'organisation interne des universités de l'Etat relève de la compétence des Communautés. Le Conseil de la Communauté flamande a en effet déjà adopté un décret portant scission, au sein du RUCa, de la faculté des sciences existante en deux facultés indépendantes.

A propos de ce décret, le Conseil d'Etat a estimé que le problème visé était une question d'organisation interne ne relevant pas des matières réservées au législateur national en vertu de l'article 59bis, § 2, 2°, de la Constitution.

L'article 18 concerne l'octroi, au conseil d'administration des universités de l'Etat, du pouvoir de créer des organes nécessaires à l'organisation de l'enseignement et de la recherche. Tout comme la scission des facultés, ce point relève de la compétence des Conseils de Communauté.

B. — En ordre subsidiaire :

Au premier alinéa, dixième et onzième lignes, remplacer les mots « à l'organisation de l'enseignement et de la recherche » par les mots « à la recherche relative aux matières relevant de la compétence nationale ».

Nº 7 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 22.

1) Au § 1er, supprimer les mots « les professeurs associés » et les mots « et les chargés de cours associés ».

JUSTIFICATION

Comme il n'est plus nécessaire d'être titulaire d'une charge minimale de 5 heures pour être nommé professeur ou chargé de cours, il est inutile d'encore mentionner, à l'avenir, les professeurs et les chargés de cours associés.

L'incidence budgétaire est nulle, étant donné qu'il n'existe aucune différence entre les deux catégories.

2) Insérer un § 1^{er}bis (nouveau), libellé comme suit :

« § 1^{er}bis. — Les professeurs et chargés de cours associés nommés précédemment en cette qualité deviennent respectivement professeurs et chargés de cours ».

JUSTIFICATION

Le présent amendement est le corollaire de notre amendement au § 1er.

3) A. — En ordre principal :

Supprimer le troisième alinéa du § 5.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement présenté au § 1er.

B. — In bijkomende orde :

In § 5 de woorden « Hun ambt mag niet gecumuleerd worden met dat van docent. Voor de geassocieerde hoogleraren en de geassocieerde docenten van het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen geldt dit verbod eveneens voor het ambt van docent bij de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen en bij de Universitaire Instelling Antwerpen » weglaten.

VERANTWOORDING

Geen enkele instelling en geen enkele betrokkene hebben belang bij dat verbod van cumulatie zoals in het ontwerp. Zij brengt immers geen bijkomende kosten mee voor de instelling en de raad van beheer zal een bijkomende opdracht enkel toekennen in het belang van de instelling.

In de Antwerpse universiteiten zou men met de regeling zoals voorzien in het ontwerp een discriminatie t.a.v. het personeel van het R.U.C.A. behouden.

4) Het tweede lid van § 7 weglaten.

VERANTWOORDING

Waarom dient een wettelijk voorschrift wanneer in de wet zelf bepaald wordt dat afwijkingen door elke universitaire instelling afzonderlijk kunnen worden toegestaan?

Nr. 8 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON**Art. 41.****De laatste twee leden vervangen door wat volgt :**

« De raad van beheer wijst de opdracht toe en bepaalt het voltijds of deeltijds karakter ervan voor elk lid van het wetenschappelijk personeel. Hij deelt deze beslissing mede aan de minister die het universitair onderwijs onder zijn bevoegdheid heeft.

» Deeltijds wordt in elk geval de opdracht van leden van het wetenschappelijk personeel die een andere bezoldigde activiteit uitoefenen welke een groot gedeelte van de tijd in beslag neemt. In geval van een deeltijdse opdracht bepaalt de raad van beheer het procentueel aandeel t.a.v. de voltijdse opdracht.

» De leden van het wetenschappelijk personeel die een deeltijdse opdracht bekomen, bekomen hetzelfde procentueel aandeel van de wedde die zij als voltijds lid zouden genieten. »

VERANTWOORDING

Dit artikel voorziet in feite in de mogelijkheid van deeltijdse opdrachten voor de leden van het wetenschappelijk personeel voor zover deze een andere bezoldigde activiteit uitoefenen welke een groot gedeelte van hun tijd in beslag neemt.

Het is een lacune dat deeltijdse opdrachten niet worden voorzien voor het wetenschappelijk personeel dat geen bijkomende activiteiten heeft.

Nr. 9 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON**Art. 59.****A. — In hoofdorde :****Dit artikel weglaten.**

VERANTWOORDING

Artikel 13 van het internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (*Belgisch staatsblad*, 6 juli 1983) bepaalt :

« 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag erkennen het recht van een ieder op onderwijs. Zij zijn van oordeel dat het onderwijs gericht dient te zijn op de volledige ontplooiing van de menselijke persoonlijkheid en van het besef van haar waardigheid en dat het dient bij te dragen tot de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Zij zijn voorts van oordeel dat het onderwijs een ieder in staat dient te stellen een nuttige rol te vervullen in een vrije samenleving en het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle volken en alle rasgemeenschappen, etnische en godsdienstige groeperingen, alsmede de activiteiten van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede, dient te bevorderen.

B. — En ordre subsidiaire :

Au § 5, supprimer les mots « Ils ne peuvent cumuler leur fonction avec celle de chargé de cours. Pour les professeurs associés et les chargés de cours associés du « Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen », cette interdiction vaut également pour l'exercice de la fonction de chargé de cours aux « Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen » et à l'« Universitaire Instelling Antwerpen ».

JUSTIFICATION

Ni les institutions, ni les intéressés n'ont avantage à l'interdiction de cumuler figurant au projet. En effet, le cumul n'entraîne pas de frais supplémentaires pour l'institution et le conseil d'administration n'attribuera une charge accessoire que dans l'intérêt de celle-ci.

Dans les universités anversoises, la disposition en projet maintiendrait une discrimination à l'égard du personnel du « Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen ».

4) Supprimer le deuxième alinéa du § 7.

JUSTIFICATION

A quoi sert le prescrit légal si la loi elle-même prévoit que des dérogations peuvent être accordées par chaque institution universitaire séparément?

N° 8 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON**Art. 41.****Remplacer les deux derniers alinéas par ce qui suit :**

« Le conseil d'administration attribue la charge et détermine pour chaque membre du personnel scientifique si elle est à temps plein ou à temps partiel. Il communique cette décision au ministre qui a l'enseignement universitaire dans ses attributions.

» Est toujours à temps partiel, la charge des membres du personnel scientifique qui exercent une autre activité rémunérée absorbant une grande partie de leur temps. En cas de charge à temps partiel, le conseil d'administration fixe le pourcentage qu'elle représente par rapport à une charge à temps plein.

» Les membres du personnel scientifique qui obtiennent une charge à temps partiel reçoivent un traitement proportionnel à celui dont ils bénéficieraient s'ils étaient titulaires d'une charge à temps plein. »

JUSTIFICATION

Le présent article permet en fait aux membres du personnel scientifique d'obtenir une charge à temps partiel, pour autant qu'ils exercent une autre activité rémunérée absorbant une grande partie de leur temps.

Le fait que les membres du personnel scientifique qui n'exercent pas d'activité complémentaire ne peuvent obtenir de charge à temps partiel constitue une lacune.

N° 9 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON**Art. 59.****A. — En ordre principal :****Supprimer cet article.**

JUSTIFICATION

L'article 13 du Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels (*Moniteur belge* du 6 juillet 1983) dispose ce qui suit :

« 1. Les Etats parties au présent Pacte reconnaissent le droit de toute personne à l'éducation. Ils conviennent que l'éducation doit viser au plein épanouissement de la personnalité humaine et du sens de sa dignité et doit renforcer le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales. Ils conviennent en outre que l'éducation doit mettre toute personne en mesure de jouer un rôle utile dans une société libre, favoriser la compréhension, la tolérance et l'amitié entre toutes les nations et tous les groupes raciaux, ethniques ou religieux et encourager le développement des activités des Nations unies pour le maintien de la paix.

» 2. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag erkennen dat, ten einde tot een volledige verwezenlijking van dit recht te komen :

» a) het lager onderwijs voor allen verplicht en kosteloos beschikbaar dient te zijn;

» b) het middelbaar onderwijs in zijn verschillende vormen, waarin begrepen het technisch onderwijs en de beroepsopleiding op middelbaar niveau, door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs voor een ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk dient te worden gemaakt;

» c) het hoger onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs voor een ieder, op basis van bekwaamheid gelijkelijk toegankelijk dient te worden gemaakt;

» d) het basisonderwijs zoveel mogelijk dient te worden gestimuleerd of geïntensiveerd ten behoeve van personen die geen lager onderwijs hebben genoten of dit niet hebben voltooid;

» e) de ontwikkeling van een stelsel van inrichtingen voor onderwijs op alle niveaus met kracht dient te worden nagestreefd, een verantwoord stelsel van studiebeurzen in het leven dient te worden geroepen en de materiële omstandigheden van het onderwijzend personeel voortdurend dienen te worden verbeterd.»

B. — In bijkomende orde :

Paragraaf 2 aanvullen met de volgende leden :

« *Zijn van het specifiek inschrijvingsgeld vrijgesteld, de leerlingen en studenten onderdaan van een E.E.G.-lidstaat die in België een beroepsopleiding volgen.*

« *Onder beroepsopleiding wordt verstaan : het onderwijs met inbegrip van het universitair onderwijs en met uitzondering van kleuter- en lager onderwijs, het algemeen onderwijs van het type II en de tweede en derde graad van het algemeen secundair onderwijs van type I.* »

VERANTWOORDING

Het opleggen van een schoolgeld of een bijkomend inschrijvingsgeld aan leerlingen en studenten, onderdaan van een E.E.G.-lidstaat, die hier een beroepsopleiding volgen is, volgens arrest Gravier van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap d.d. 13 februari 1985, strijdig met artikel 7 van het Verdrag.

Nr. 10 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 64.

Het laatste lid aanvullen met de volgende zin :

« *Indien de Minister van Onderwijs de inschrijving toelaat, dan komt de student in aanmerking voor financiering.* »

VERANTWOORDING

Indien de Minister van Onderwijs de inschrijving oplegt aan de universiteit, dan moet de universiteit daartoe de nodige financiële middelen krijgen.

Nr. 11 VAN DE HEREN BALDEWIJNS EN LARIDON

Art. 65.

Het 2° vervangen door wat volgt :

« *2° Artikel 25bis wordt aangevuld met het volgende lid :*

« *De Koning kan de besluitwetten die materies regelen die voorheen bij koninklijk besluit geregeld werden, aanpassen.* »

VERANTWOORDING

Het is onredelijk om koninklijke besluiten geheel en soms gedeeltelijk bij wet te wijzigen.

E. BALDEWIJNS.
A. LARIDON.

» 2. Les États parties au présent Pacte reconnaissent qu'en vue d'assurer le plein exercice de ce droit :

» a) l'enseignement primaire doit être obligatoire et accessible gratuitement à tous;

» b) l'enseignement secondaire sous ses différentes formes, y compris l'enseignement secondaire technique et professionnel, doit être généralisé et rendu accessible à tous par tous les moyens appropriés et notamment par l'instauration progressive de la gratuité;

» c) l'enseignement supérieur doit être rendu accessible à tous en pleine égalité, en fonction des capacités de chacun, par tous les moyens appropriés et notamment par l'instauration progressive de la gratuité;

» d) l'éducation de base doit être encouragée ou intensifiée, dans toute la mesure possible, pour les personnes qui n'ont pas reçu d'instruction primaire ou qui ne l'ont pas reçue jusqu'à son terme;

» e) il faut poursuivre activement le développement d'un réseau scolaire à tous les échelons, établir un système adéquat de bourses et améliorer de façon continue les conditions matérielles du personnel enseignant.»

B. — En ordre subsidiaire :

Compléter le § 2 par les alinéas suivants :

« *Sont exemptés du droit d'inscription spécifique, les élèves et les étudiants ressortissants d'un Etat membre de la C.E.E. qui suivent une formation professionnelle en Belgique.*

« *Par formation professionnelle, il faut entendre l'enseignement, y compris l'enseignement universitaire et à l'exclusion de l'enseignement gardien et primaire, de l'enseignement général de type II et des deuxième et troisième degrés de l'enseignement secondaire général de type I.* »

JUSTIFICATION

L'imposition d'un minerval ou d'un droit d'inscription supplémentaire à des élèves et à des étudiants ressortissants d'un Etat membre de la C.E.E., qui suivent une formation professionnelle dans notre pays, est, selon l'arrêt Gravier de la Cour de Justice des Communautés européennes du 13 février 1985, contraire à l'article 7 du Traité.

N° 10 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 64.

Compléter le dernier alinéa par la phrase suivante :

« *Lorsque le Ministre de l'Education nationale autorise l'inscription, l'étudiant entre en ligne de compte pour le financement.* »

JUSTIFICATION

Si le Ministre de l'Education nationale oblige une université à inscrire des étudiants, il faut que celle-ci reçoive les moyens financiers nécessaires pour faire face aux charges qui résultent de cette inscription.

N° 11 DE MM. BALDEWIJNS ET LARIDON

Art. 65.

Remplacer le 2° par ce qui suit :

« *2° L'article 25bis est complété par l'alinéa suivant :*

« *Le Roi peut adapter les arrêtés-lois réglant les matières précédemment réglées par arrêté royal.* »

JUSTIFICATION

Il est illogique de modifier des arrêtés royaux tantôt entièrement tantôt partiellement par une loi.